

PRED II. KONGRESOM KOVINARJEV

Kako bodo letos kovinarji izpolnili povečan proizvodni plan

V letu 1949 ima kovinska industrija Jugoslavije znatno povečan proizvodni plan. Ta plan bodo podjela kovinske industrije lahko izpolnijo le z dobro organizacijo dela ter s socialističnim tekmovalnim. To tekmovalje mora biti enotno organizirano za vso državo, tako da bo mogoče primerjati uspehe posameznih proizvodnih podjetij. Enotno tekmovalje bo zagotovilo, da bodo posamezna podjetja kovinske industrije izpolnila plan tudi po asortimanu. Izpolnitev plana po asortimanu je izredno važno, saj je na primer od železarne Jesenice, Guštanj, Store in drugih odvisna izpolnitev plana mnogih manjših kovinskih podjetij.

Veliko vlogo za uspešno tekmovalje bo imela dobra agitacija, ki mora pokazati pomen novatorstva, racionalizatorstva, udarnosti, čuvanja orodja, materiala, surovin itd. Ta agitacija ne sme biti šablonska, temveč živa. Uporabljajo naj različne napise, grafiko, objavljajo fotografije najboljših delavcev, uvedejo knjige udarnikov itd.

Sindikalne organizacije morajo bolj skrbeti za dnevno evidenco plana ter za znižanje polne lastne cene. Prav pri tem bodo prišli v poštev mnogi novi načini dela, manjše obratne izboljšave, racionalizacije in novatorstvo, ki so vsaj na vidno mesto le majhnega pomena, skupaj pa precej pomembno.

Letos bo treba prav posebno skrbeti za izboljšanje kvalitete izdelkov. Lani so na primer slabši izdelki železarne Jesenice oteževali borbo za plan v manjših kovinskih podjetjih. Letos moramo zaostri vprašanje kvalitete, pri čemer bo koristna tesnejša povezava s sindikalnih organizacij, ki se naj o pomanjkljivosti v kvaliteti takoj medsebojno obveščajo, izboljšajo povezavo z upravnimi podjetji in vsaki primer slabe kvalitete takoj analizirajo, ugotovijo vzroke in sprejmejo sklepe za izboljšanje kvalitete. Republiški odbor zveze kovinarjev pa bo te probleme obravnaval v merilu republik za Glavno direkcijo kovinske industrije LRS, Centralna uprava pa z Generalno direkcijo črne metalurgije in ministrstvom težke industrije.

V letu 1949 morajo kovinarji po planu vzgojiti preko 13.000 novih delavcev, ki bodo vključeni v našo industrijo, predvsem iz podeželja. S temi delavci bo treba mnogo politično delati, kar pomeni, da bodo morale sindikalne podružnice predvsem izboljšati svoje politično delo. Da pa bomo plan kadra v celoti izpolnili, morajo sindikalne organizacije skupno z upravnimi podjetji napraviti plan za vzgojo tega kadra.

Novo uredbo o plačah v kovinski industriji so nekatera podjetja vzela kot uredbo za povišanje plač, ne pa kot uredbo, katere namen je, dokončno regulirati plače in na tej podlagi sistemizirati posamezna delovna mesta. Zato morajo sindikalne podružnice budno zasledovati, kako se izvaja uredba o plačah. Tam, kjer bodo uredbo o plačah točno izpolnili, bodo kovinarji tudi pravilno nagradjeni in bodo imeli večjo vzpodbudo za tekmovalni polet. Pravilnega nagradjevanja pa ne bomo dosegli, dokler podjetja ne bomo vpeljali tehničnih norm. Sindikalne organizacije in normirski kader mora stalno kontrolirati, proučevati in po šestih mesecih tudi pravilno revizirati tehnične norme. Komisije za tarife morajo z najširšo agitacijo popularizirati norme.

Delovni kolektiv tovarne verig v Lescah je napovedal tekmovalje vsem sorodnim kolektivom kovinske industrije Slovenije. V tovarni verig so omajali tekmovalno komisijo, ki dnevno nadzira izvrševanje plana v podjetju. Okvirni plan, ki jim ga je dostavil republiški odbor je mnogo pripomogel, da so se temeljito pripravili za organizacijo delovnih brigad. Da bi imele brigade dnevno pregled o izpolnjevanju plana, so izdelali lične grafikone za posamezne brigade in skupni grafikon vseh brigad. Najboljša brigada bo ob koncu vsakega meseca prejela prehodno zastavo in materialno nagrado. Delovni kolektiv pa tudi ni pozabil na politično izgradnjo. Sindikalna podružnica je s pomočjo partijske organizacije uvedla agitacijski tečaj, katerega obiskuje 23 članov: to je porok, da se bo agitacija v tem podjetju dobro razvila, kar pomeni, da bo tudi tekmovalje uspešno.

Tako kot tovarna verig v Lescah, so se pripravila na tekmovalje tudi druga podjetja kovinske industrije. Tovarna avtomobilov v Mariboru je napovedala tekmovalje avtomobilski industriji Jugoslavije. Čeprav v tovarni manjkajo nekateri deli, ki bi nam jih zdavnaj morala dobaviti Češkoslovaška, je vendar delovni kolektiv sam izdelal mnogo artiklov, ki bi jih morali sicer uvažati; mnogi delavci prihajajo v prostem času v tovarno,

da izdelujejo dele, ki so za izpolnitev plana največjega pomena. Vse to je omogočilo, da je tovarna avtomobilov v januarju presegla plan za 8%. K temu uspehu pa je seveda mnogo pripomogel tudi brigadni način dela; danes je v tej tovarni že 136 delovnih brigad. Vsak brigadir pozna svojo proizvodno nalogo. Celotno tekmovalje vodi štab, ki se dnevno sestaja ter pretresa vse dnevne probleme. Vodje brigad se z brigadami sestajajo enkrat tedensko, prav tako štabi oddelkov. Tako so vsi člani obveščeni o svoji proizvodni nalogi in je uspeh v januarju zato tudi rezultat dobro organiziranega brigadnega načina dela. Železarne Jesenice in Guštanj tekmujejo z železarno Store, ki je iniciator tekmovalja podjetij težke industrije. V teh podjetjih je mnogokje že precej brigad, vendar bo moralo njihovo število še narasti. V železarni Jesenice pa bodo posebno morali paziti na pravilno razmerje do novatorjev in udarnikov, da se ne bodo več pojavili primeri, da so bili posamezniki za pomebne izume malenkostno nagradjeni, ali pa celo izumov in izboljšav uprava podjetja ni dovolj ekspeditivno reševala.

Podjetja črne metalurgije imajo pri izpolnitvi našega petletnega plana veliko nalogo. S takšno organizacijo tekmovalja bodo prav gotovo to svojo nalogo izpolnili in svoje planske naloge mnogo presegli, s tem pa bodo prispevala dragocen delež k izpolnitvi obveznosti tretjega leta Titove petletke.

DRUGI KONGRES ŽELEZNICARJEV JUGOSLAVIJE

Zmogljivost naših prog, tehničnih postaj in voznega parka je treba še bolj izkoristiti

Zagreb, 14. marca. — Na kongresu železnica je v nedeljo govoril v imenu CK KPJ in v imenu zvezne vlade minister za železnice Todor Vujašinić. Med drugim je ugotovil, da smo v železniškem transportu planske naloge do zdaj uspešno izpolnjevali in presegali, vendar bi naše gospodarstvo lahko še bolj zaključilo lanske naloge, če bi odpravili vse napake. Nismo pravočasno proučili zmogljivosti naših prog in tehničnih postaj. Nismo vedno pravilno upajali in uporabljali preizkušenih tehnoloških procesov. Premalo smo krepili socialistično delovno disciplino. Naše delovne ljudi smo premalo seznanjali z njihovimi konkretnimi in splošnimi nalogami, ki jih določa naš plan železniškega prometa. Premalo smo pomagali novim mladim kadrom, da bi postali mojstri svojega dela. Premalo smo dvigali tudi politično in ideološko zavest.

Novo plansko leto nam nalaga še večje naloge. Namreč, železnica bo morala material za velike industrijske in gradbene objekte pravočasno prepeljati. Letošnje velike naloge bomo izvršili, če bomo nadalje iskali obrat naših voz in bolj izkoristili vlake, bolj organizirali tehnične postaje, nakladanje in razkladanje, bolj vzdrževali proge in vozni park, izpopolnjevali mehanizacijo in racionalizacijo pri tehničnih procesih. Da ne bomo zavirali nadaljnjega razvoja našega gospodarstva, moramo naše notranje rezerve pravilno in pravočasno spoznati in do skrajnih možnosti izkoristiti. Našega delovnega človeka moramo seznaniti, ga poučiti in mu nakazati, kako bo najkoristneje izvedel postavljene naloge. Še bolj moramo podpirati delo novatorjev in racionalizatorjev.

Za uresničitev sklepov tega kongresa je potrebno, da mobiliziramo naše partijske, sindikalne organizacije, kakor tudi vodstva, da bodo sodelovala na terenu. Centralni komite je pravilno doumel važnost transporta pri izvrševanju plana in zato ustanovila partijske komiteje in organizacijsko-instruktorske skupine pri važnejših križiščih železniškega transporta.

Za Todorjem Vujašinićem je govoril v imenu CO Zveze sindikatov Jugoslavije predsednik ZSJ Djuro Salaj. Med drugim je dejal: »V borbi za izpolnitev gospodarskega plana tretjega planskega leta imajo železniški delovni kolektivi

Na nedeljski okrajni konferenci OF v Jesenicah sta poročala tovariši Ignac Voljč, sekretar in Martin Prešeren, organizacijski sekretar okrajnega odbora OF. Iz poročil je bilo razvidno, da je bila v Srednji vasi ustanovljena prva živinorejska zadruga in da pripravljajo ustanovitev take zadruga tudi v Stari Fužini.

V predvolivni dejavnosti frontnih organizacij so bili doseženi znatni uspehi. Pred volitvami se je članstvo Fronte zvišalo za 2420 članov.

V Poljčanskem okraju bo o pred kongresom tekmovali v razvoju zadružništva

V nedeljo je v Poljčanih prisostvovalo okrajni konferenci OF nad 200 delegatov vaških in mestnih OF odborov okraja.

Po začetnih besedah predsednika okrajnega OF odbora Šelija Ivana je poročil zbrani delegati v imenu IO OF Slovenije član Izvršnega odbora OF Slovenije tov. Sergej Kraigher.

Iz političnega poročila sekretarja okrajnega odbora OF Poljčane Rudija Cilenška je bilo razvidno, da je organizacija OF v okraju posvetila v zadnjem času vso pozornost razvoju zadružnega gibanja. Poleg uspehov pa so se pojavile tudi napake, ki jih bodo lahko odstranili samo ob trdnosti in enotnosti osnovnih frontnih organizacij na terenu. V neštete vaše frontne odbore so se vrinili spekulanti in je zato razumljivo, da se

odgovorno naloge. Če hočemo izpolniti naloge, ki čakajo delovne kolektive naših železnic, moramo predvsem bolj organizirati delo, bolj usposabljati nove strokovne kadre ter izpopolnjevati strokovno znanje delavcev in uslužbenecov. Vztrajno se moramo boriti za krepitev delovne discipline in proti fluktuaciji železniških delavcev, štediti pri kurivu, oljih in drugem materialu. Naše sindikalne organizacije na železnici morajo sodelovati pri reševanju vseh gospodarskih nalog in se vztrajno boriti za vsakdanje življenjske potrebe svojega članstva, saj je od tega veliko odvisna uspešna mobilizacija delovnih množic pri izpolnjevanju gospodarskih nalog. Prav tako važna naloga sindikalnih organizacij železnica je sistematično delo pri ideološki politični vzgoji delavcev in uslužbenecov. Vzgojiti moramo naše članstvo v duhu marksizma-leninizma, ker je to predpogoj za uspešno zgraditev socializma. Sindikalne organizacije železnica morajo poiskati novih načinov za politično in ideološko delo z delavci raznih panog na železnicah. Delavcem in vlakovnemu osebju je treba dati veliko več prilike za kulturno udejstvovanje.

Naše organizacije morajo vztrajno in sistematično delati z novo prispelimi delavci, dvigati njihovo socialistično zavest in ustvariti iz njih najzavednejše industrijske in prometne delavce.

Poudaril bi rad, da morajo letos delovni ljudje našega železniškega prometa enako kot ves delavski razred naše države čim več prispevati k socialistični preobrazbi podeželja. S svojo pomočjo delovnim kmetom bodo pospešili napredek našega kmetijstva in tako še bolj okrepili in poglobili zvezo delavcev in kmetov v borbi za čim hitrejšo zgraditev socializma. Če hočemo uspešno izpolniti te naloge, moramo še nadalje organizacijsko graditi in krepiti naše sindikalne organizacije v delavnicah, kurilnicah, železniških postajah in vseh železniških ustanovah. Vsi upravni odbori podružnic, podobori, komisije in poverjeniki skupin morajo biti najaktivnejši za izpolnitev proizvodnega plana. Republiški in krajevni odbori morajo še bolj pomagati v delu upravnih odborov podružnic. Samo s popolno mobilizacijo naših sindikalnih organov na železnicah bomo lahko uspešno svoje planske naloge za leto 1949 izpolnili in jih tudi presegli.

V Beogradu je bil zbor odlikovanih delovnih ljudi LR Srbije

Beograd, 14. marca. Včeraj je bil v dvorani Kolarčeve ljudske univerze v Beogradu zbor odlikovanih delovnih ljudi iz LR Srbije.

Otvoril ga je predsednik glavnega odbora Zveze sindikatov Srbije Dušan Petrović, ki je pozdravil predstavnika Predsedstva Ljudske skupštine FLRJ Josipa Rusa, predsednika Komisije državne kontrole LR Srbije Voja Lekovića, predstavnika CO Zveze sindikatov Jugoslavije, Jugoslovanske armade in druge.

V imenu vlade LR Srbije je zbor pozdravil tovariš Voja Leković, zatem pa je

imel tovariš Dušan Sijan, sekretar glavnega odbora Zveze sindikatov Srbije, referat o razvoju socialističnega tekmovalja v letu 1948 in o neposrednih nalogah delovnih ljudi Srbije.

V diskusiji so mnogi delavci in delavke pozdravili zbor in izročili obveze svojih tovarišev, da postavljene naloge ne bodo samo izpolnili, marveč presegli. Prikazali so tudi, kako so v tovarnah, rudnikih in ustanovah dosegli uspehe, kako težave so morali premagovati. Ob koncu zbora so soglasno sprejeli sklepe.

IZ DANAŠNJE STEVILKE:

Pred II. kongresom kovinarjev
Osvobodilna fronta za Slovensko Koroško Zarubinu
V borbi za sto stotov krompirja na hektar
Fizkultura — Objave

PRED III. KONGRESOM LJUDSKE FRONTE JUGOSLAVIJE

V jeseniškem okraju je vstopilo pred volitvami v OF 2420 novih članov

Za delegate na III. kongres Ljudske fronte so bili izvoljeni tovariši: Ignac Voljč, sekretar OO OF, Martin Prešeren, organizacijski sekretar OO OF, Franc Zemva, dvakratni udarnik, Marija Hafner, šestkratna udarnica in odlikovanka z redom dela III. stopnje ter Franc Koselj. Ob zaključku konference so poslali pozdravno brzojavko IOOF in resolucijo konferenci namestnikov zunanjih ministrov v Londonu, v kateri zahtevajo pravično rešitev vprašanja Slovenske Koroške.

J. P.

Na konferenci v Ptuj su izvolili za delegata na III. kongresu LFJ tov. Jožeta Potrča

Ptuj, 14. marca.

Včeraj je bila v Titovem domu v Ptuj okrajna konferenca OF, kateri je prisostvovalo 410 izvoljenih delegatov.

Po pozdravnih besedah člana Politbiroja CK KPS tov. Potrča je podal poročilo o delu Fronte organizacijski sekretar OF Poljčane tov. Grden Lovro. Poročil je, da obstajajo v okraju že 4 obdelovalne zadruga, po mnogih krajih pa so v teku priprave za ustanovitev novih.

Zatem je podal organizacijsko poročilo okrajni sekretar OF tov. Brginc Peter. Samo v predvolivnem tekmovalju je frontna organizacija v okraju pridobila 1800 novih članov, ustanovili so 17 frontnih koticov in 20 novih študijskih krožkov. Frontovci so v predvolivnem tekmovalju opravili nad 7000 prostovoljnih delovnih ur.

Po plodni diskusiji, ki je potekala v glavnem v obravnavanju zadružnih vprašanj, so izvolili 7 delegatov za III. kongres LFJ v Beogradu. Izvolitev delegatov Jožeta Potrča, člana Politbiroja CK KPS in Izvršnega odbora OF, tov. Ivana Bratka, člana CK KPS, generalajntanta Dušana Kvedra, Ljudmila Repino, eno najboljših delavk pri gradnji zadružnih domov, Jožeta Segula, dvakratnega udarnika tovarne »Strnišče«, Lovra Grdena, organizacijskega sekretarja KPS Ptuj, in Ludvika Bajca, člana obdelovalne zadruga Osojnik, so zborovalci pozdravili z navdušenim odobravanjem.

Jugoslavije: Rudija Cilenška, Sergeja Kraigherja, Orešča Jakoba, Janka Sekirnika, Iv. Pozeba in Iv. Kovačiča. Izvolitev delegatov za III. kongres so zborovalci pozdravili z dolgotrajnim ploskanjem.

Zatem je okrajni odbor Osvobodilne fronte razpisal tekmovalje pred III. kongresom Ljudske fronte za vse VOOF in to po naslednjih točkah: 1. kateri odbor bo najbolje organiziral študijske krožke in pritegnil k študiju čim več članov, 2. kateri odbor bo na svojem območju ustanovil najboljše zadruž. ekonomijo in vključil v njo največ kmetov in ustanovil najboljše farme, 3. kateri odbor bo pripravil in dal iniciativo za ustanovitev kmet. obdelovalne zadruga, 4. kateri odbor bo v predvolivnem tekmovalju pritegnil v OF največ volivcev, ki niso člani OF, pa imajo za to pogoje, 5. kateri odbor bo pri volitvah odbora OF dosegel 100% udeležbo, 6. kateri odbor bo dosegel največje povprečje pri plačevanju članarine OF in 7. kateri odbor bo najbolje uredil kartoteko. Okrajni odbor je razpisal za zmagovalce tekmovalja 3 nagrade, in sicer radio aparat, brezplačen obisk ene iz kmetkoobdelovalnih zadruga in knjižnico.

Ob zaključku konference so delegati med navdušenim odobravanjem poslali pozdravne resolucije CK KPJ, IO OF Slovenije, Zveznemu odboru Ljudske fronte Jugoslavije in CK KP Slovenije. Z zborovanjem so poslali tudi resolucijo namestnikom zunanjih ministrov v Londonu, v kateri zahtevajo priključitev Slovenske Koroške k FLRJ.

Po vsej državi so organizacije Ljudske fronte na nedeljskih konferencah prevzemale nove velike naloge

V Beogradu so na volivni konferenci Ljudske fronte I. rajona navedli naloge, ki jih je izpolnila Ljudska fronta v preteklem letu. Najpomembnejši uspeh je bil okrepitev organizacije. Ljudska fronta I. rajona je imela ob koncu leta 1948 28.355 članov, medtem ko jih je bilo v začetku leta 23.047. Tudi ideološko politično delo je bilo temeljitije kot v letu 1947. Priredili so 570 sestankov in krožkov, ki jih je obiskalo 8400 frontovcev. Meseca novembra in decembra so odprli 16 tečajev s 790 slušatelji. Delovne brigade so presegle svojo obveznost in naredile 373.200 ur v vrednosti 3.850.400 din.

Člani Ljudske fronte IV. rajona so opravili v minulem letu 250.000 prostovoljnih delovnih ur. V delovnih brigadah in četah je sodelovalo 9960 frontovcev, v katerih je 1999 prejelo značke za požrtvovalno delo. Glede pomoči vasi si je IV. rajon priboril v Beogradu prvo mesto. Vasi je obiskalo 53 delovnih brigad, 45 kulturnih in 102 zdravstveni ekipi.

V poročilu o delu Ljudske fronte I. rajona so poudarili, da je pri graditvi komunalnih objektov sodelovalo 24 delovnih brigad s 4000 brigadirji, ki so naredili 373.000 prostovoljnih delovnih ur in presegli svojo obveznost za 23.000 ur. Vrednost opravljenih del znaša nad 3.850.000 din.

V Zagrebu so na rajonskih konferencah Ljudske fronte po izvolitvi delegatov za III. kongres Ljudske fronte Jugoslavije prešli na naloge, ki jih bo Ljudska fronta opravila v letošnjem letu. Ljudska fronta I. rajona bo poleg drugih javnih del posvetila veliko pozornost ideološko-političnemu delu ter dvignila število obiskovalcev na ideoloških tečajih za 1500. Člani Fronte tega rajona bodo sodelovali v naslednjih delovnih akcijah: pri graditvi letnega gledališča bo delalo 7000 frontovcev, ki bodo opravili 21.000 delovnih ur, pri graditvi stanovanjskih objektov v Držičevi ulici bo delalo 80.000 frontovcev ter prispevalo v ta namen 240.000 prostovoljnih delovnih ur. Pri graditvi tramvajске proge v Moskovski ulici bo sodelovalo 80.000 frontovcev z 240.000 urami itd.

Delegati Ljudske fronte I. rajona so soglasno sklenili, da bodo letošnji plan dopolnili in razširili z izvedbo velike akcije za zbiranje odpadkov, železa in ostalih kovin, krp, gumij, kosti, stekla itd. Zbrali bodo 50.000 kg železa in ostalega materiala, 5000 kg krp, 3000 kg kosti, 2000 kg stekla in 5000 kg papirja.

Člani Ljudske fronte II. rajona bodo ustanovili 78 frontnih delovnih brigad z 20.000 frontovci.

Organizacija Ljudske fronte III. rajona se je zavezala, da bo v letošnjem letu izvedla vsa lokalna dela do 1. aprila, da bi se potem mogla bolj posvetiti izpolnjevanju glavne obveznosti: graditvi stanovanjskih poslopj.

Tudi organizacija Ljudske fronte IV. rajona je izvedla vse organizacijske priprave za javna dela. V 53 delovnih brigadah je vpisanih okrog 14.000 frontovcev, ki bodo opravili okrog pol milijona delovnih ur.

Organizacija Ljudske fronte V. rajona bo posvetila največjo skrb graditvi stanovanjskih poslopj. Frontovci bodo med drugim pomagali pri graditvi stanovanjske kolonije tovarne »Rade Končar«, ki bo imela 700 stanovanj. Sodelovali bodo pri razširitvi in ureditvi Zagrebške velesale ter zgradili dvotirno tramvajsko progo v dolžini 6,5 km.

Tudi frontna organizacija VI. rajona je sprejela na svoji konferenci vrsto novih obveznosti, zlasti glede izboljšanja ideološko političnega dela.

Osvobodilna fronta za Slovensko Koroško Zarubinu

Rešitev vprašanja koroških Slovencev je mogoca le na podlagi jugoslovanskih predlogov

Celovec, 14. marca (Tanjug). Ob predlogu britanskega delegata na konferenci namestnikov zunanjih ministrov v Londonu, naj bi dali koroškim Slovincem tako imenovani manjšinski statut, je poslanec deželni odbor Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško sovjetskemu delegatu Zarubinu brzojavko, v kateri je med drugim rečeno:

Osvobodilna fronta, ki je edina predstavnik koroških Slovencev, meni, da je potrebno seznaniti Vas s temi dejstvi: Tako imenovano odločbo o zaščiti manjšin v prvi avstrijski republiki, odločbo, ki je temeljila na 62. in 69. točki senžermenske mirovne pogodbe, je uporabila avstrijska vlada predvsem za to, da bi razveljavila že veljavno širšo odločbo o zaščiti manjšin, ki je bila v zakonu o državljanstvih pravicah iz leta 1867.

Odločbo senžermenske mirovne pogodbe o manjšinah je izvajala prva avstrijska republika takole: Po uredbi z dne 1. oktobra 1920 je v Avstriji uradni jezik samo nemščina. Na podlagi te uredbe so avstrijske oblasti naloženo odklanjale vse akte in listine, napisane v slovenščini. V prvi koroški deželni vladi kakor tudi v drugih državnih ustanovah prve republike ni bil zaposlen noben Slovenec. Tudi sodišča niso upoštevala v prvi republiki slovenskih aktov. Sodišča niso niti enkrat razpravljala v slovenščini. Celo trgovsko sodišče je odklanjalo od leta 1924 vse vloge, napisane v slovenščini. Razen tega ni bil na sodiščih zaposlen noben Slovenec.

Vsi slovenski učitelji so bili odpušteni iz služb takoj po plebiscitu. Leta 1922 so bile ukinjene zadnje slovenske šole na Koroškem, razen v prvem osnovnoškolskem razredu, kjer so učitelji potrebovali slovenščino samo toliko, da so se lahko prvi čas sporazumeli z otroci. V nobeni šoli ni bilo slovenskega pouka. Od leta 1920 niso sprejeli na učiteljske nobene koroškega Slovence. Leta 1930 so ukinili obvezni pouk slovenščine na celovški gimnaziji. Celo tako imenovane dvojezične šole so spremenile šolske oblasti

v teku let v popolnoma nemške šole. Odpiranje slovenskih zasebnih šol je bilo prepovedano, medtem ko so tečaje za slovensko onemogočili s formalnimi predpisi.

Slovenska prosvetna zveza, ki edina zastopa kulturne koristi koroških Slovencev, ni v 40 letih svojega obstoja prejela niti enkrat državne ali javne podpore. Nasprotno, te podpore so dajali organizacijam, ki so bile sovražne Slovincem, kakršna je n. pr. organizacija »Kärntner Heimatbunde«, ki je imela celo poluradni značaj. Razen gospodarskega zapostavljanja koroških Slovencev ob podeljevanju državnih podpor so bili vsi tako imenovani uradi za zaščito manjšin samo formalnost brez kakršne koli praktične vrednosti. Rešitev našega vprašanja v senžermenski mirovni pogodbi kakor tudi vse uredbe in zakoni avstrijskih oblasti so nam povzročili samo veliko narodno škodo. Zato odklanjamo vsako tako rešitev koroškega vprašanja in odločno zahtevamo rešitev v smislu jugoslovanskega predloga.

Škofijski ordinariat v Celovcu sodeluje v ponemčevanju koroških Slovencev

Celovec, 14. marca (Tanjug). Pri ponemčevanju šolskih otrok, s čimer se bavijo na Slovenskem Koroškem nacistično in sovinitično razpoloženi avstrijski učitelji, sodeluje tudi škofijski ordinariat v Celovcu. V velikem številu osnovnih šol na Slovenskem Koroškem poučujejo avstrijski duhovniki verouk samo v nemščini, čeprav določa uredba o dvojezičnih šolah deželne vlade na Koroškem, da mora biti verouk izključno v materinskem jeziku otrok. V celovškem okraju poučuje verouk izključno v nemščini v slovenskih krajih St. Jakobu, St. Juriju, Pokrču, St. Tomažu, Temenici, Grabštajnu, Vetrinju, Zrelcu, Trnju vasi, Borovljah in Otoku na Vrbskem jezeru, v velikovškem okraju, v Slovenskem Šmihelu, Grebinju in Kačanju. V beljaškem okraju v Vratih, Podkloštru in Čačah ter v šmohorskem okraju, v St. Pavlu in Borjah.

Večje število duhovnikov je prišlo iz Nemčije na poziv celovskega škofijskega

Koroški Slovenci iz Pliberka manifestirajo za Jugoslavijo

Celovec, 14. marca (Tanjug). Okrog 800 koroških Slovencev iz Pliberka in okolice je sodelovalo včeraj na kulturno-prosvetni prireditvi domačega prosvetnega društva »Edinost«. Govor predsednika Slovenske prosvetne zveze Franca Zwitterja so navzoči pogostokrat prekinili z navdušenimi vzkliki FLRJ, maršalu Titu in priključitvi Slovenske Koroške k federativni Ljudski republiki Jugoslaviji.

S prireditve so poslali pomočniku zunanjega ministra FLRJ dr. Beblerju brzojavko, v kateri izražajo zborovalci hvaležnost vladi FLRJ in prosijo dr. Beblerja, naj še nadalje dosledno in odločno zastopa zakonite zahteve koroških Slovencev in vseh jugoslovanskih narodov. V brzojavki je poleg tega poudarjeno, da bodo nadaljevali vsi koroški Slovenci brezkompromisno borbo za svobodo, ki jo je mogoče doseči samo s priključitvijo Slovenske Koroške k FLRJ.

ordinariata še za časa senžermenske Avstrije. Številne med njimi so poslali zaradi svojega izrazitega sovinitizma v popolnoma slovenske župnije. Ti duhovniki se še do danes niso hoteli naučiti jezika svojih vernikov. Tako je znan n. pr. župnik Keberle v St. Tomažu pri Celovcu kot nacist. Med vojno so ga zaradi »zanesljivosti« političnega etaljša poslali na Gorenjsko in v Meziško dolino v zasedeni Jugoslaviji, kjer je vodil različne župnije. Okupatorske oblasti so ga posebej pohvalile zaradi njegove nacistične in propagandne delavnosti v teh krajih. Kot član šolskega odbora v St. Tomažu je pred kratkim ostro nastopil proti pouku v slovenščini. »Kdor se hoče slovensko učiti — je rekel — »na gre v Srbijo«.

Slovensko prebivalstvo na Koroškem meni, da se lahko reši ponemčevalnih tradicij avstrijske duhovščine samo s priključitvijo k Federativni ljudski republiki Jugoslaviji.

Ustanovitev Združenja naprednih socialistov v Avstriji

Dunaj, 14. marca (Tanjug). V soboto in nedeljo so bile po vsej Avstriji konference naprednih socialistov — nasprotnikov politike pokorščine vladni ljudski stranke, ki jo izvajajo vodstvo socialistične stranke. Napredni socialisti, ki zahtevajo ustanovitev enotnega delavskega gibanja, so ustanovili združenje naprednih socialistov, ki mu na čelu Ervin Scharf, bivši tajnik socialistične stranke.

S SEJE SKRBNISKEGA SVETA OZN Britanci spreminjajo Tanganiko v vojaško oporišče

New York, 14. marca (Tass poročila). Da so na seji Skrbniškega sveta OZN 11. marca nadaljevali razpravo v zvezi s petico o stanju v Tanganiki, ki je pod britansko upravo. V peticiji je izražen protest proti Britancem, ki spreminjajo ozemlje Tanganike v utrjeno vojaško oporišče in ker silijo tamošnje prebivalstvo, da sodeluje pri vojaških pripravah Velike Britanije v Afriki, ki so naperjene proti ZSSR. Na drugi strani, je rečeno nadalje v peticiji, pa držijo britanske oblasti prebivalstvo Tanganike za avtomobile, pnevmatična kladiva, različni elektromotorji, izdelani v tovarni »Rade Konkar«, model generatorja »Mariborski otok« ter mnogo drugih strojev in strojnih delov.

Množica obiskovalcev z veliko pozornostjo ogleduje razstavne prostore tega paviljona. »Zlasti veliko zanimanje vzbujajo prvi izdelki jugoslovanske težke kovinske industrije.

dejanje naše partije od junijske vstaje. Kar naj primerjajo s temi Parizani, pripravljenimi jurišati na nebo, hlapce nemško-pruskega svetega rimskega imperija z njegovimi predpotopnimi maskadami, ki smrdijo po kasarni, cerkvi in junckerstvu, najbolj pa po filistrstvu.

Da ne pozabim. V uradni izdaji dokumentov o podporah, izplačanih neposredno iz blagajne Ludvika Bonaparta, je rečeno, da je prejel Vogt v avgustu 1854. leta 40.000 frankov. To sem sporočil Liebknechtu za nadaljnjo uporabo.

Ti mi lahko pošljete Hackstausena, kajti zadnje čase prejemam nepoškovane razne brošure itd. ne le iz Nemčije, marveč celo iz Peterburga.

Hvala, da si mi poslal razne liste (prosim, pošiljaj jih več, ker hočem nekaj napisati o Nemčiji, državnem zboru itd.) ...

London, 17. aprila 1871.

Tvoje pismo sem prejel. Zdaj imam polne roke dela. Zato pišem le nekaj besed. Popolnoma nerazumljivo mi je, kako moreš primerjati maloburžoazne demonstracije, kakršne so bile 13. junija 1849, s sedanjo borbo v Parizu.

13. junija 1849 se je vršila v Parizu protestna demonstracija proti nasilnemu strmovlavljenju rimske republike po francoskih dehtah. To demonstracijo so malodane brez truda razgnali in potrdila je samo bankrotstvo maloburžoazne revolucionarne demokracije v Franciji. — Uredn.

PRED IV. KONGRESOM LMS

Podjetja so dolžna bolje skrbeti za mladino ki prihaja v industrijo

Po operativnem planu zvezne uprave za delovno silo bo treba februarja vključiti v rudarstvo 730 mladincev iz LR Srbije, 300 iz LR Hrvaške in 970 iz LR Bosne in Hercegovine. V težko industrijo bi morali po planu vključiti 842 mladincev iz LR Srbije, 880 iz LR Hrvaške, 671 iz LR Slovenije in 760 iz LR Bosne in Hercegovine.

Najboljše uspehe pri vključevanju mladine v rudarstvo in težko industrijo so dosegli v LR Bosni in Hercegovini. Od določenih 970 mladincev so jih vključili v rudarstvo 960. V težko industrijo so jih vključili 397 od 760 določenih.

Nekateri okraji v LR Bosni in Hercegovini so preselili plan za vključitev mladine v rudarstvo in težko industrijo. Iz prijedorskega okraja je odšlo 12 mladincev več. Iz okraja Visoko je odšlo 40 mladincev v rudnik Brezo in 78 v Kakanj.

V LR Sloveniji so sestavili takoj po prejemu plana operativno komisijo, ki je napravila plan za 26 okrajev. Člani komisije so obiskali podjetja in uprave za delovno silo, da bi preskrbeli za mladino stanovanja. Ugotovili so, da podjetja niso vedela, da bodo morala februarja sprejeti mladince kot stalno delovno silo. Podjetja niso pripravila za mladino niti stanovanj niti niso uredila prehrane zanje, zato so se mladinci vračali. Iz »Litostroja« se je vrnilo 17 mladincev, ki pa so jih čez nekaj dni znova sprejeli, ko jim je podjetje preskrbelo stanovanje. Februarja so vključili samo 57 mladincev v težko industrijo, čeprav bi jih morali 671. Samo podjetje »Splošna« je izpolnilo plan.

Vključevanje mladine v rudarstvo in težko industrijo so razumeli v LR Hrvaški kot postransko nalogo. Okraj Dvor na Uni bi moral poslati mladino v rudnik Rašo. bližnji okraji: Reka, Crikvenica, Senj in Delnice pa sploh niso sprejeli naloge.

Tudi mariborski pionirji se pripravljajo na IV. kongres LMS

Pionirski odredi v mestu Mariboru so posebno v zadnjem času dosegli lepe uspehe. Za IV. kongres LMS tekmujejo, izboljšali so že učne uspehe, svojo organizacijo pa so razširili s sprejemom mladih podmladkarjev. Na sprejem podmladkarjev v Pionirsko zvezo so se vsi odredi dobro pripravili. Najprej so seznanili podmladek s pionirskim statutom. Povečali so jih na svoje sestanke in jim od točke do točke razlagali, kakšen mora biti pionir. Na dan sprejema pa so jim udarili iz tovarn pripovedovali, kako so si priborili ta častni naslov, oficirji JA pa so jim pravili o NOB in o pionirskih junakih in osvobodilni vojni. Z zanimanjem so poslušali pionirji zgodbe o junakih pionirjih. Udarniki so jim prinesli razna darila iz tovarn. Tovarna svile v Mariboru je poklonila pobrezki šoli različne obrezke svile, ki jih bodo pionirji porabili za lutkovno gledališče. Tovarna pohištva je podarila drugemu odredu stojalo za radio itd.

nike v popolni temi in neznanju.

Britanski predstavnik Byrnes je že na začetku seje predlagal svetu, da ne bi razpravljali o peticiji, ker ne zasluži te pozornosti. Temu predlogu so nasprotno postavili predstavniki Iraka, Filipinov in ZSSR. Sovjetski predstavnik Soldatov je na podlagi mnogih dejstev dokazal, da kršijo britanske oblasti v Tanganiki na najbolj surov način pravice prebivalstva pod njihovo skrbniško upravo.

Ko so predstavniki mnogih dežel v svetu zahtevali, da bi o tej pritožbi znova razpravljali v zvezi s poročilom misije OZN, ki proučuje stanje v Tanganiki, so se temu soglasno uprle vse kolonialne sile in zahtevale, da se o tem vprašanju glasuje. Čeprav se je za proučevanje pritožbe izrekla polovica članov, je bila pritožba vendarle zavrnjena zaradi protidemokratskih določb postopka, ki določa, da ne more biti sprejet nikak predlog, če glasuje proti njemu vse kolonialne države.

Ustvarjati svetovno zgodovino bi bilo seveda zelo lažje, ko bi se borba razvijala samo s pogojem nezmotljivo ugodnih šans. Na drugi strani bi bila zgodovina zelo mističnega značaja, če bi »naključje« ne imelo nobene vloge. Ta naključja epajado seveda sama kot sestavni del v splošni potek razvoja in se uravnotežajo z drugimi naključji. Toda posrešitev in zaviranje sta v veliki meri odvisna od teh »naključij«, med katerimi figurira tudi tako »naključje«, kakor je značaj ljudi, stoječih v začetku na čelu gibanja.

Odločilnega neugodnega »naključja« tokrat nikakor ne smemo iskati v splošnih pogojih francoske družbe, marveč v bivanju Prusov v Franciji, ki so stali tik pred Parizom. Parizani so to zelo dobro vedeli. To so vedele tudi versake buržoazne kanale. Zato so tudi zastavili Parizanom alternativo: ali sprejeti poziv na borbo, ali pa se vdati brez borbe. Demoralizacija delavskega razreda bi bila v drugem primeru neprimerno večja nesreča, kakor smrt kakršnega koli števila »kolovodij«. Borba delavskega razreda z razredom kapitalistov in državo, ki zastopa njegove interese, je stopila po zaslugi pariške Komune v novo fazo. Naj se stvar tokrat neposredno konča kakor koli, novo izhodišče svetovno-zgodovinske važnosti je vendarle izbojevano.

Nekatero upravo podjetij ne sodelujejo z mladinsko organizacijo in upravami za delovno silo. Od 82 mladincev se jih je vrnilo iz rudnika Raše 50, ker jim niso preskrbeli stanovanja. V petrinjskem okraju čaka na zaposlitev 14 mladincev, v okraju Donja Stubica 50, Kostajnici 10, Prelogu 30, Vinkovcih 30 itd. V vseh okrajih LR Hrvaške ni bila agencija za vključitev mladine v gospodarsko pravodna. Mladinske organizacije so skušale same uresničiti plan. V tej republiki so izpolnili plan za vključitev mladine v gospodarstvo 97%, v težki industriji pa 12,70%.

V LR Srbiji so izpolnili februarjski plan za vključitev mladine v rudarstvo 36%, pri težki industriji pa 2,3%. Plan so poslali okrajem šele po intervenciji zvezne uprave za delovno silo. Slabo je bilo sodelovanje med republiko upravo in planskim oddelkom ministertva za delo LR Srbije. Plan so napravili samo za 20 okrajev. Neizpolnitev plana upravičeno z različnimi težavami, n. pr. v Vojvodini z vključevanjem mladine v kmetijske obdelovalne zadruge, glavni razlog pa je slaba organizacija.

Da bi marca odstranili dosežanje napake, bo poslalo ministertvo za delo FLRJ preko zvezne uprave za delovno silo svoje inštruktorje v LR Slovenijo, LR Srbijo in LR Hrvaško. Razpravljali bodo o možnostih za ureditev mladinskih stanovanj. Centralni komite Ljudske mladine bo poslal svoje člane, da bodo pomagali uresničiti te naloge in okrepiti agitacijo med mladino za delo v rudarstvu in težki industriji. Podjetja bodo morala bolje skrbeti za stanovanja in prehrano, sindikalne organizacije pa bodo morale več politično delati z novimi delavci, da ne bodo zapuščali dela.

(Tanjug)

Vedno močnejše demonstracije v Italiji proti vključitvi dežele v atlantski pakt

Rim, 14. marca (Tanjug). Iz vseh krajev Italije prihajajo še vedno poročila o demonstracijah delavcev in mladine proti vključitvi Italije v atlantski pakt. Skoraj vse italijanske množične organizacije so objavile svoje proglase, v katerih pozivajo italijansko ljudstvo, da se z vsemi silami upre samovolji demokristjanske vlade.

Italijanska generalna konfederacija dela je sklenila danes sklicati izredni sešatek izvršnega odbora, ki bo proučil mednarodni položaj in določil ukrepe za nadaljnje akcije generalne konfederacije dela proti vladni zunanji politiki.

Nacionalni komite društva bivših partizanov je prav tako pozval svoje člane naj še bolj okrepijo svoje vrste ter onemogočijo vse poskuse italijanske mednarodne reakcije, ki vodi Italijo v vojna pustolovščina.

V nedeljo so bile velike demonstracije proti vladi skoraj v vseh italijanskih mestih. V številnih krajih, zlasti v Severni Italiji, so se demonstranti spopadli s policijo, ki je — predvsem v Milanu in Bologni — izvršila številne aretacije. Po nepopolnih podatkih je včeraj sodelovalo v demonstracijah približno milijon ljudi. Notranji minister Scelba je zagrozil vsem tiskom demokratom z najstrožimi policijskimi ukrepi. Podčrtal je, da je že vlada storila vse za ohranitev miru in re-

WASHINGTON. — Vestnik ameriškega zunanjega ministertva je objavil, da je bil skupen znesek med in plač delavcev in namestencev v ZDA zmanjšan v letu januarja za 133 milijonov dolarjev, kar ustreza letnemu znižanju 1,6 milijarde dolarjev.

Pismi Karla Marxa L. Kugelmanna

Pred 66 leti je umrl Karl Marx, veliki mislec in učitelj proletariata vsega sveta. Njegovo veliko delo in njegova nauka — marksizem — doživlja v sedanjem obdobju svojo veliko potrditev o zmagi socializma v Sovjetski zvezi, kakor tudi o graditvi socializma v Jugoslaviji in deželah ljudske demokracije. Karl Marx je utemeljitelj znanstvenega socializma, odkril je razvojni zakon človeške zgodovine in posebni gibalni zakon kapitalističnega proizvodnega načina in buržoazne družbe. Karl Marx je bil velik teoretik in velik revolucionar. On je bil tisti, ki je proletariatu prvi zbudil zavest njegovega položaja in mu pokazal pot k svobodi.

V naslednjem objavljamo dve pismi Karla Marxa L. Kugelmanna, o katerih govori o pariški Komuni. Pravo 18. marca bodo vse napredne sile sveta praznoval 78. obletnico pariške Komune, ki je izbojevala proletariatu v njegovem boju novo izhodišče svetovno zgodovinske važnosti.

London, 12. aprila 1871.

... Včeraj smo prejeli še daleč ne razveseljivo vest, da je Lafargue (ne Laura) zdaj v Parizu.

Ce pogledaš zadnje poglavje mojega »18. brumaira«, boš videl, da razglasam za sledeči poskus francoske revolucije: ne dati birokratsko — vojaškega stroja iz enih rok v druge, kakor se je dogajalo doslej, marveč zlomiti ga, in prav takšen je predhodni pogoj sleherne resnično ljudske revolucije na kontinentu. Prav v tem je poskus naših herojskih pariških tovarišev. Kolikšno gibčnost, kolikšno zgodovinsko iniciacijo, kakšno sposobnost samozatajevanja vidimo pri teh Parizanih! Po šestmesečnem gladovanju in razdejlanju, ki ga je mnogo bolj povzročilo notranje izdajstvo, kakor zunanji sovražnik, vstajajo pod pruskimi bajoneti, kakor da vojne med Francijo in

Nemčijo sploh ni bilo, kakor da sovražnik ni stal že na pragu Pariza! Zgodovina es ne poina primera takšnega junštva! Če bodo premagani, ne bo krivo nič drugega, nego njihova »velikodušnost«. Treba je bilo udati takoj na Versailles, brž ko sta Vinoy, takoj za njim pa tudi reakcionarni del pariške Nacionalne garde zbežala iz Pariza. Trenutek je bil zamujen zaradi tankovskosti. Niso hoteli začeti državljanske vojne, kakor da bi je pošastni izrodek Thiers ne bil začel že s svojim poskusom razoročiti Pariz! Druga napaka: Centralni komite je pregledal odločilo svoja pooblastila, da bi se umaknil Komuni. Zopet zaradi spoštenskosti, privedene do nezaupljivosti! Naj bo kakor koli, sedanja pariška vstaja, celo če jo bodo volkovi, svinje, in podli psi stare družbe zatrli, je najveljavnejše junaško

Na XII. gimnaziji v Št. Vidu pri Ljubljani imajo kino in zvočne naprave

Na delovnih konferencah dijakov in profesorjev šentviške gimnazije so že dali časa razpravljati, kako bi z namestitvijo kino aparature in zvočnikov po učilnicah pripomogli k uspešnejšemu študiju in dvigu kulturno prosvetnega življenja v šoli.

Ob pomoči prosvetnih oblasti in predstavnikov ljudskih oblasti so si najprej nabavili kinoaparaturu, s katero so najprej predvajali neme filme. Gimnazijsko riselnicno so preuredili v kino dvorano, katere prednja stena je služila za projekcijsko ploščo. Med dijaki je vladalo vedno večje zanimanje za pouk prirodopisa, zemljepisa in fizike ob spremljavi filma in učni uspehi so bili ob konference do konference boljši. Posebno je naraslo zanimanje, ko je dobila gimnazija zvočno napravo in so začeli predvajati zvočne filme.

Ob doseženih uspehih je dejavnost dijakov in profesorjev še bolj narasla in so končno prišli na novo zamisel, da namestitev zvočnikov v vseh prostorih. Prof. Medved in njegova sotrudnica Ivanuša Marija in Kovac Viktor so začeli zbirati potrebni material. Trajalo je precej časa, preden so napeljali »živi sistem« žic, stikal, kontrolnih zvočnikov, žarnic itd. po vseh razredih do ravnateljeve pisarne, kjer je bila »centrala«.

Ob Prešernovi proslavi pa je skozi zvočnike v razredih že zadonela slovenska pesem. Naslednji dan so dijaki že poslušali prenos svečanosti Prešernove proslave iz Kranja. Zvočna naprava v šentviški gimnaziji ima velik pomen za kulturni razvoj dijakov kakor tudi za razvedrilo. Po njih pa tudi voilstvo gimnazije lahko sporoča vsa važnejša obvestila.

M. M.

